



Fagplaner – Dommere

NHF har oppdatert og justert nye fagplaner for utviklingsgruppene på regionalt og nasjonalt nivå. En har her tatt utgangspunkt ifra utviklingsgruppe 2 til Internasjonal gruppe, for å skape en sterk rød tråd fra regionalt arbeid til den øverste dommergruppen i NHF.

Ved å ha en trinnvis oppbygning av utviklingsgruppene vil dette skape større forutsigbarhet for dommerne og ressurspersonene i arbeidet, da en bygger opp mer kompetanse jo høyere opp i gruppene en deltar.

Viktig at ressurspersoner og administrasjon setter seg godt inn i fagplanene og operasjonaliserer dette i den enkelte gruppe/region/forbund, for at en skal få en likere utviklingstilbud uavhengig av hvor i Norge aktiviteten skjer.

Fagplanene vil bli fortløpende revidert/justert ved behov.

Lykke til med utviklingsarbeidet!

Espen Modahl	Per Morten Sødal	Tim-Nicolai Fjellvang
Dommeransvarlig	Fagrådgiver Dommerarbeid	Dommerutviklingsansvarlig

Innhold

Fagplaner – Dommere	1
Grunnprinsipper dommerutvikling NHF regionalt	2
Regional utviklingsgruppe 2	3
Regional utviklingsgruppe 1	5
Grunnprinsipper Dommerutvikling NHF sentralt	7
Trainee	8
Elite Rekrutt	10
Elite	12
Internasjonal rekruttgruppe	14
Internasjonal gruppe	16



Grunnprinsipper dommerutvikling NHF regionalt

NHF's regionale dommerarbeid skal ha sin base i det som formidles sentralt. Det må være en Rød tråd gjennom dette og regionene er forpliktet til å følge retningslinjene som gis.

Grunntanken her er at vi ikke lærer dommerne «alt» på en gang, men i stedet bygger de opp, steg for steg, ved å la de få tid til å bli skikkelig gode på noe, før de tar neste steg. Dette vil jo også ha stor konsekvens for utdanningen av dommerutviklere som da må være helt innforstått med hva hvert enkelt par faktisk forventes å kunne.

En stor forskjell på dommerutviklingsarbeidet i regionalt og sentralt er også at fokuset på enkeltdommeren og hans ferdigheter må være større regionalt. Det betyr at det faglige opplegget i utviklingsgruppene må tilpasses slik at enkeltdommere også kan delta. Dette både på grunn av den grunnmuren vi ønsker å bygge opp, men ikke minst fordi det er flere utskiftninger.

NHF sentralt må støtte regionene i arbeidet med å gjennomføre både fag- og handlingsplaner. Dette må gjøres via de regionale dommeransvarlige som må stå sentralt i utviklingsgruppene. Det bør også opprettes fora hvor gruppelederne kan treffes for faglige diskusjoner og påfyll.

Ønsker også å presisere følgende punkter:

- Hver gruppeleder har selvfølgelig frihet til å finne det som passer best for sin gruppe, innenfor de rammene som gis. Dommerne i en gruppe kan også være på helt forskjellig stadium i utviklingsløpet. Derfor må planene skreddersys hvert enkelt par.
- Det samme gjelder for pedagogikken som selvfølgelig skal være i tråd med NHF's verdier.
- NHF's gjeldene retningslinjer skal være den faglige basen for alt som skal videreformidles.

Grunnpilarene for kampløp i NHF er:

- Regler
- Kommunikasjon
- Rettferdighet
- Spillernes sikkerhet
- De store tekniske områdene (angrepsfeil, 7m, frikastlinje)

(Innad i alle disse punktene ligger også alltid element av spilleforståelse. Ei heller på regionalt nivå skal vi tolke regelens bokstav, men regelens intensjon. Vi ønsker å utvikle dommere i alle grupper, for så å videreutvikle dem til kampløpere. Regelfortolkning vil være hovedfokus).

- Utover dette bør regionene også ha tilgjengelige ressurser for bruk gruppevis/enkeltvis innenfor spilleforståelse (trenerressurser), fysisk trening/kosthold og på kommunikasjon.
- Alle parene fra og med Utviklingsgruppe 1 skal ha en egen utviklingsplan. De skal ha en dommerutvikler som er ansvarlig for kommunikasjon og oppfølging av parenes utvikling.
- Det skal opprettes et kontrollsystem med jevnlig tester som skal ha som mål å avdekke om progresjonen i fagplanen følges



Regional utviklingsgruppe 2

Mål:

Utvikle dommere som kan lede kamper fra regionens 16-årsserier og som kan flyttes opp i Regional utviklingsgruppe 1

Sammensetning:

Opp til hver enkelt region, kan ha flere grupper. Mål: Minst en tredjedel av hvert kjønn. Minimum en leder per 10 dommere. Denne gruppen bør ha motivasjon som sitt viktigste inntakskriterium

Kompetansekrav:

Dommeren skal ha bestått Dommer 1-utdanning og skal ha vist over tid at hen mestrer kamper i 13-årsseriene.

Testkrav:

- Ingen krav, men skal være i stand til å besvare grunnleggende regespørsmål i løpet av tiden i gruppen
- Ingen krav, men skal være i stand til å løpe minst 9.0/8.0 i løpet av tiden i gruppen

Samlinger:

Minimum fire kvelds- og én helgesamling i løpet av sesongen. Samling før- og eventuelt etter sesongen kommer i tillegg

Faglig base:

Dommeren må bestå Dommer 2-utdanning i løpet av tiden i utviklingsgruppen

Tema:	Kompetanse
Regler	<ol style="list-style-type: none">1. Etablere kjennskap til reglene og spesielt Regel 2, 4, 8, 15 og 162. Utvikle evne til å forstå konseptet «én linje», og gjennom dette å være konsekvente og rettferdige3. Grunnleggende forståelse av formell regelforståelse og regelfortolkning
Kompleksitet og kommunikasjon	<ol style="list-style-type: none">1. Se verdien av positiv kommunikasjon med aktørene, opptre innenfor NHFs verdisett2. Kunne til en viss grad bruke fløyta for å differensiere forseelsenes alvorlighetsgrad3. Etablere evne til å bruke tegn for å forklare avgjørelsene sine4. Få en forståelse av grunnprinsippene for samarbeid i et to-dommersystem. På bakgrunn av dette skal dommeren være i stand til å dømme med andre makkere5. Være i stand til å gjenkjenne punkter under gjennom hensiktsmessig bevegelse og posisjonering
Bestrafning	<ol style="list-style-type: none">1. Utvikle kjennskap til forskjellen mellom lovlig og ulovlig kroppskontakt



	<ol style="list-style-type: none">2. Forstå hva slags type situasjoner som må bestraffes, forstå kriteriene for bestrafning3. Være i stand til å gjenkjenne «dytt», «holding», «hekt» og «påløping» i spillsituasjoner4. Kunne bruke forståelsen av reglene på en måte som gjør at dommeren er i stand til å beskytte spillere som er i situasjoner hvor de er sårbare for skader5. Duellspill: Forstå hvem som vinner duellen og slå ned på aksjoner fra spillere som gjør forseelser etter duellen er tapt
Forberedelser og evaluering:	<ol style="list-style-type: none">1. Varme opp og å være forberedt til kamp2. Være i stand til å huske nøkkelsituasjoner fra kampen og kunne reflektere noe over dem.
Teknisk bedømming:	<ol style="list-style-type: none">1. Lov/ikke lov: Forskjellen mellom lovlig kontakt og dytt/holding/påløping2. Generell evne til å observere om en situasjon er forsvars- eller angrepsfeil3. Utvikle forståelse av fordelsprinsippet4. Korrekt kastutførelse



Regional utviklingsgruppe 1

Mål:

Utvikle dommere som kan lede kamper på høyeste regionale nivå og som kan flyttes opp i den nasjonale Trainee-gruppen

Sammensetning:

Opp til hver enkelt region. Mål: Minst en tredjedel av hvert kjønn. Minimum en leder per 10 dommere

Kompetansekrav:

Dommeren skal ha bestått Dommer 2-utdanning og skal ha vist over tid at hen mestrer kamper i 16-årsseriene. Skal vise potensial for å lede kamper i Bring- og Lerøy-seriene

Testkrav:

- Skal være i stand til å bestå regelprøve (75 prosent) i løpet av tiden i gruppen.
- Skal være i stand til å løpe 9.5/8.5 i løpet av tiden i gruppen.

Samlinger:

Minimum fire kvelds- og to helgesamlinger i løpet av sesongen. Samling før- og eventuelt etter sesongen kommer i tillegg

Faglig base:

Dommeren må bestå Dommer 3-utdanning i løpet av tiden i utviklingsgruppen

Tema	Kompetanse
Regler	<ol style="list-style-type: none">1. Etablere kjennskap til alle regler, fortolkninger, retningslinjer og presiseringer.2. Forstå hvordan reglene fungerer og sammenhengen mellom dem.
Kompleksitet og kommunikasjon	<ol style="list-style-type: none">1. Se verdien av positiv kommunikasjon med aktørene, opptre innenfor NHFs verdisett2. Kunne til en viss grad bruke fløyta for å differensiere forseelsenes alvorlighetsgrad3. Etablere evne til å bruke tegn for å forklare avgjørelsene sine4. Utvikle en forståelse av grunnprinsippene for samarbeid i et to-dommersystem. På bakgrunn av dette skal dommeren være i stand til å dømme med andre makker, men også i større og større grad være i stand til å utvikle et mer spesifikt samarbeid med fast makker5. Skal kunne bevege seg på en hensiktsmessig måte for å komme i gode posisjoner, både i etablert- og kontringspill.
Bestrafning	<ol style="list-style-type: none">1. Utvikle kjennskap til forskjellen mellom lovlig og ulovlig kroppskontakt2. Forstå hva slags type situasjoner som må straffes. Etablere kjennskap til kriteriene for straffing3. Være i stand til å gjenkjenne «dytt», «holding», «hekt» og «påløpinger»



	<ol style="list-style-type: none">4. Kunne bruke forståelsen av reglene på en måte som gjør at dommeren er i stand til å beskytte spillere som er i situasjoner hvor de er sårbare for skader5. Duellspill: Forstå hvem som vinner duellen og slå ned på aksjoner fra spillere som gjør forseelser etter duellen er tapt
Forberedelser og evaluering	<ol style="list-style-type: none">1. Base for observasjonsteknikk: Ha en forståelse for i hvilke situasjoner det er viktigst å følge føtter, kropp eller ball2. Kunne bevege seg på en slik måte at dommeren kan være i posisjoner til å vurdere situasjoner korrekt, samt ikke være i veien for spillet3. Være i stand til å huske nøkkelsituasjoner fra kampen og kunne reflektere noe over dem.
Teknisk bedømming:	<ol style="list-style-type: none">1. 7-meter: Kunne gjenkjenne hva som er en klar målsjanse og hva som ikke er det.2. Målfelt: Kunne observere når spillere benytter seg av målfeltet på en ulovlig måte3. Angrepsfeil: Identifisere situasjoner hvor forsvarer er i rommet først og blir påløpt4. Skritt: Forståelse for forskjellen mellom mottak etter pasning eller stuss. Gjenkjenne klare skrittfeil



Grunnprinsipper Dommerutvikling NHF sentralt

Grunntanken her er at vi ikke lærer dommerne «alt» på en gang, men i stedet bygger de opp, steg for steg, ved å la de få tid til å bli skikkelig gode på noe, før de tar neste steg.

Dette vil jo også ha stor konsekvens for utdanningen av dommerutviklere som da må være helt innforstått med hva hvert enkelt par faktisk forventes å kunne.

Ønsker også å presisere følgende punkter:

- Hver gruppeleder har selvfølgelig frihet til å finne det som passer best for sin gruppe, innenfor de rammene som gis. Å ha en plan som er helt detaljert for hva som skal gjøres til enhver tid, er ikke hensiktsmessig. Dommerne i en gruppe kan også være på helt forskjellig stadium i utviklingsløpet. Derfor må planene skreddersys hvert enkelt par.
- Det samme gjelder for pedagogikken som selvfølgelig skal være i tråd med NHFs verdier.
- NHFs gjeldene retningslinjer skal være den faglige basen for alt som skal viderefremmes.

Grunnpilarene for kampløp i NHF er:

- Regler
- Kommunikasjon
- Rettferdighet
- Spillernes sikkerhet
- De store tekniske områdene (angrepsfeil, 7m, frikastlinje).

(Innad i alle disse punktene ligger også alltid element av spilleforståelse. Vi skal ikke tolke regelens bokstav, men regelens intensjon. Vi ønsker å utvikle kampløpere i alle grupper, men regelfortolkning vil være hovedfokus).

- Utover dette skal man også ha tilgjengelige ressurser for bruk gruppevis/parvis/enkeltvis innenfor spilleforståelse (trenerressurser), fysisk trening/kosthold, mental trening og personlighets-/lederbygging. Disse bør enkeltvis være involvert på samlingene og forplikte seg til oppfølging. Organiseringen av dette bør defineres i handlingsplanen for dommerutvikling
- Alle parene skal ha en egen utviklingsplan og tilhøre en gruppe med ledelse. Hvert par skal ha en dommerutvikler som er ansvarlig for kommunikasjon og oppfølging av parenes utvikling og planverk.
- Ved ikke beståtte test(er) tas dommeren av kampene vedkommende har, inntil re-test er bestått.
- Bruk av videotester for å måle parenes kunnskap og forståelse skal innføres. Hva slags tester, krav osv. må defineres, men de skal selvfølgelig ligge innenfor dommergruppens fagplaner.



Trainee

Mål:

Utvikle dommerpar som kan lede kamper i NHFs serier og som i løpet av en treårsperiode kan videreføres til Elite Rekrutt.

Minst en tredjedel av hvert kjønn. Minst en leder per fem dommerpar. En dommerutvikler kan ikke være ansvarlig for mer enn to dommerpar.

Sammensetning:

Inntil 12 par.

Kompetansekrav:

Skal ha vist over tid at de mestrer kamper i Lerøy-seriene og i 2. divisjon. Skal vise potensial til å kunne lede kamper i kvinner 1. divisjon og menn 2. divisjon. Flyttes enten opp i Elite Rekrutt eller tilbakeføres som regionale dommere. I unntakstilfeller kan dommerparene også bli flyttet opp i elitegruppen.

Testkrav:

- 80% er kravet for bestått regelprøve. Testmetoder vil bli tilpasset.
- Bestå det til enhver tid gjeldende krav for fysisk test. Testmetoder vil bli tilpasset.
- Levere aktivitetslogg/treningsdagbøker på de plattformene som kreves.

Samlinger (førsesong-samling ikke inkludert): Fire helgesamlinger i Norge.

Faglig base:

Bestått Dommer 3 utdanning

Tema	Kompetanse
Regler	<ol style="list-style-type: none">1. Etablere god kjennskap til reglene, fortolkninger, retningslinjer og fortolkninger.2. Spesielt fokus mot situasjoner som kan lede til formelle feil, som/og definisjoner på ball i spill, ikke i spill, samt siste 30 sekunder.
Kompleksitet og kommunikasjon:	<ol style="list-style-type: none">1. Kunne differensiere fløytebruken tilpasset situasjonen2. Kunne bruke tegn som et salgsverktøy og også ha grunnleggende evne til å bruke kroppsspråk, for å forklare og forebygge.3. Se verdien av positiv kommunikasjon med aktørene, opptre innenfor NHFs verdisett4. Observere og gjenkjenne både egne og makkers avgjørelser. Legge disse til grunn for videre avgjørelser i kampen.
Bestrafning	<ol style="list-style-type: none">1. Utvikle god kjennskap til regel 8.1 og dermed forstå når forsvarsspiller skal belønnes.2. Etablere god kjennskap til kriteriene for bestrafning. Utvikle kunnskap for reglene 8.2, 8.3, 8.4, 8.5 og 8.6, samt 8.10 c+d.3. Være i stand til å gjenkjenne «dytt i luft», «lange holdinger/neddrivinger», «påløping» og «lange steg».4. Etablere strenge fortolkninger av forseelser i kontra.



	<ol style="list-style-type: none">5. Kjenne til forskjellene på usportslig opptreden og dermed kunne differensiere reglene 8.7-8.10 a+b fra hverandre.6. Linjespiller: Skjønne viktigheten av å ta avgjørelser for å kontrollere dette området. Kunne gjenkjenne situasjoner som skal bestraffes og situasjoner hvor «feil sperre» er riktig avgjørelse.
Forberedelser og evaluering:	<ol style="list-style-type: none">1. Blikkteknikk: Se ned og så opp i gjennombruddsituasjoner, klare å la blikket henge igjen på en slik måte at man får med seg forseelser etter ballen er spilt.2. Etablere fornuftige samarbeidsformer innad i paret med klare avtaler, spesielt for hvordan de skal håndtere linjespiller, gjennombruddsituasjoner i midtsektor, aksjoner i sidesektor foran måldommer og kontakt i gjennombrudd nær målfeltlinjen.3. Bevege seg på korrekt måte, vending innover i banen, unngå å rygge, skaffe seg innsyn.4. Evne til å reflektere over egne prestasjoner og gjenkjenne situasjoner fra kampene i samtale med dommerutvikler. Optre selvkritisk og utviklingsrettet.5. Bruke video de gangene det er tilgjengelig. Kunne trekke hovedpunktene ut av kampene.
Teknisk bedømming:	<ol style="list-style-type: none">1. 7-meter: Kunne gjenkjenne hva som er en klar målsjanse og hva som ikke er det. Forstå hva som menes med at angriper har åpent rom foran seg, uten at forsvarer kan stoppe på lovlig måte. I sammenheng med lov/ikke lov, se forskjellen på skudd med lovlig press og ulovlig kontakt. Forstå og kunne praktisk definere hva som er en klar målsjanse ved åpent mål, samt de bestrafningsmessige konsekvensene i de forskjellige scenarioene.2. Målfelt: Kunne se hva som er klar bruk av målfelt og hva som ikke er det.3. Angrepsfeil: Kunne se hvem som har rommet først og om forsvarer virkelig er på plass først. Samtidig identifisere situasjoner hvor forsvarsspiller bruker lovlig kontakt og premiere han/hun for dette.4. Skritt: Gjenkjenne vanlige fintebevegelser, samt klare å fokusere på når ballen tas i grep. Identifisere når man skal begynne å «telle», ut fra om ballen er tatt opp etter pasning eller stuss og gjennom det etablere en følelse for skrittfeil ved å se hva som skjer før «tobeinsfinten».5. Passivt spill: Kunne identifisere åpenbart for lange angrep, samt ha rett forståelse av hvordan pasninger skal telles



Elite Rekrutt

Mål:

Utvikle dommerpar som kan lede kamper i våre høyeste ligaer og som i løpet av en treårsperiode kan videreføres til internasjonal rekruttgruppe eller elitegruppene. De beste parene kan bli meldt opp i Young Referee Program (EHF) eller få tilbud om nordisk utveksling i Finland og/eller Færøyene.

Sammensetning:

Inntil 12 par. Mål: Minst en tredjedel skal være av hvert kjønn. Minst en leder per fem dommerpar. Hver dommerutvikler kan ikke ha ansvar for mer enn to dommerpar

Kompetansekrav:

Skal ha vist over tid at de mestrer kamper i kvinner 1. divisjon og har potensial til å mestre kamper i våre høyeste serier. Flyttes enten opp i rekrutt, til elitegruppen(e), eller tilbakeføres region.

Testkrav:

- 80% er kravet for bestått regelprøve. Testmetoder vil bli tilpasset.
- Bestå det til enhver tid gjeldende krav for fysisk test. Testmetoder vil bli tilpasset.
- Levere aktivitetslogg/treningsdagbøker på de plattformene som kreves.

Samlinger (førsesong-samling ikke inkludert):

Minimum fire helgesamlinger i Norge.

Faglig base:

Bestått Dommer 3 utdanning

Tema	Kompetanse
Regler	1. Være oppdatert på alle regler, og også oppdatert på gjeldene fortolkninger, retningslinjer og presiseringer i «Regelbok 2» (ukjent når klar)
Kompleksitet og kommunikasjon	1. Vise at de kan være konsekvent gjennom 60 minutter, holde linjen. 2. Vise ydmykhet og forståelse for alle aktører, men samtidig vise at de kan sette grenser, både på bane og benk. 3. Timing for når kommunisere og hvordan gjøre det. «En avgjørelse som trenger lang forklaring er en dårlig avgjørelse» 4. Kunne bruke tegn og kroppsspråk aktivt for å forsterke lederrollen. 5. Vise at de kan håndtere press og ytre påvirkning uten at det påvirker kompleksiteten deres. 6. Bruk av headset, optimalisere gevinsten av dette gjennom klare avtaler og strategier på hva som skal kommuniseres og når. Framtidsrettet!
Bestrafning	1. Vise god forståelse for forskjellene mellom reglene 8.2-8.6, samt 8.10 c+d og gjennom det ha god kjennskap til kriteriene som gjelder for de forskjellige bestrafningene.



	<ol style="list-style-type: none">2. Kunne se sammenhengene mellom de fire kriteriene for bestrafning, spesielt dynamikk og effekt.3. Kunne identifisere aksjoner som er «helsefarlige» og som medfører «totalt tap av kroppskontroll».4. Kunne identifisere taktiske, ikke ballrettede forseelser, hvor hensikten kun er å lage brudd.5. Linjespiller: Aktivt sette rammer tidlig som gjør kampene enklere å lede. Tørre å ta avgjørelser. Evne å bruke hele trekanten (inngripen, bestrafning, feil sperre) for å skape forståelse for lov/ikke lov.
Forberedelser og evaluering	<ol style="list-style-type: none">1. Utvikle kjennskap til lag, spillere og ledere og overføre dette til å tilpasse dette inne i egne arbeidsoppgaver.2. Plassering av banedommer ut fra linjespiller(e) og forsvarsformasjoner. Alltid innsynsbetinget.3. Optimalisere samarbeidet mot utgrupperte forsvarsformasjoner og to- eller flere linjespillere4. Evne til å vurdere egne prestasjoner på en kritisk måte og kunne identifisere styrker og forbedringsområder i samtaler med dommerutvikler.5. Bruke videoanalyse for å lage klipp av situasjoner som bakgrunn av diskusjon innad i parett, med dommerutvikler og i gruppen. Dele klipp med ressurspersoner.
Teknisk bedømming	<ol style="list-style-type: none">1. Kantsituasjoner: «Rommet først», langt skritt, fot på fot.2. Angrepsfeil: «Rommet først», bevegelse før kontakt, sted for kontakt, arbeidsfordeling rundt 6-meterlinje3. 7-meter: Sidesektor kontakt vs. dytt, ball og kroppskontroll, «klart innenfor vs. gråsoner»4. Kunne se forskjellen på når angripere og forsvarere har fordel av å bruke målfeltet og når de ikke har det.5. Skritt vs. fordel (9m/7m); evne til å se forseelsene rekkefølge. Hva skjer først? Hvordan skal spillet settes i gang igjen.6. Passivt spill: Forståelse av, kontra, ankomst, andre bølge, bytter forsvar-angrep, normal oppbygning (også «gå-håndball», forskjellige systemoppstarter, brudd, kort oppbygning. Evne å identifisere situasjonene hvor man bør blåse før den sjuende pasningen og også de situasjonene man kan blåse passivt spill direkte. Også ha evnen til å premiere aktivt forsvar og dermed legge til rette for mindre fysisk spill



Elite

Mål:

Ha så gode nasjonale dommerpar som mulig. Skape et miljø som gjør at de hele tiden utvikler seg og er motiverte til å fortsette. I spesielle tilfeller kan de beste parene få tilbud om nordisk utveksling. Dommere som avslutter sine karrierer skal inviteres inn til å bli dommerutviklere og/eller delegater.

Sammensetning:

Dommere som dømmer kamper eliteseriene og 1. divisjon. Vanskelig å definere totalt antall par, men denne gruppen skal bestå av flere kvinnelige par enn det vi har i dag.

Kompetansekrav:

Skal ha vist over tid ha vist at de mestrer kamper i våre høyeste serier og vil få kamptilbud ut fra kvalitet.

Testkrav:

- 80% er kravet for bestått regelprøve. Testmetoder vil bli tilpasset.
- Bestå det til enhver tid gjeldende krav for fysisk test. Testmetoder vil bli tilpasset.
- Levere aktivitetslogg/treningsdagbøker på de plattformene som kreves.

Samlinger (førsesong-samling ikke inkludert):

To helgesamlinger i Norge.

Faglig base:

Bestått Dommer 3 utdanning

Tema	Kompetanse
Regler	1. Være oppdatert på alle regler, og også oppdatert på gjeldene fortolkninger, retningslinjer og presiseringer i «Regelbok 2» (ukjent når klar)
Kampløp og kommunikasjon	1. Vise at de kan være konsekvent gjennom 60 minutter, holde linjen. 2. Ha forståelse av «tilnærmet lik aksjon, alltid lik reaksjon». Vise «smartness» i utfordrende situasjoner. Dommere i denne gruppen skal vise at de har kvaliteter gjør at de ligger i forkant og derfor er forberedt på alle scenarier som kan oppstå i kampene. 3. Ha evne til å kommunisere med aktørene på en slik måte at man blir respektert og forstått. Dette skal gjøre med «vennlig, men bestemt» som en klar verdi. Kunne bruke kroppsspråk som virkemiddel i salgsprosessen. 4. Timing for når kommunisere og hvordan gjøre det. «En avgjørelse som trenger lang forklaring er en dårlig avgjørelse» 5. Vise at de kan håndtere press og ytre påvirkning uten at det påvirker kampløpet deres. 6. Bruk av headset, optimalisere gevinsten av dette gjennom klare avtaler og strategier på hva som skal kommuniseres og når. Framtidsrettet!



Bestrafning	<ol style="list-style-type: none">1. Full forståelse av forskjellen mellom progressiv bestrafning og direkte to minutters utvisning. Ha evnen til å bruke dette som verktøy for umiddelbart å skape kontroll og også være bevisste på valgene som bør tas og konsekvensene av disse.2. Evne til å identifisere situasjoner hvor rødt kort er nødvendig, ha ro og bruke tid før å få tatt riktig avgjørelse og solgt disse.3. Utvikle forståelse av situasjoner hvor bestrafning ikke er nødvendig, hvor personlighet er et riktigere verktøy å bruke, «hvordan spare bestrafning».4. Linjespiller: Kunne identifisere «nye trender» som armbruk fra linjespiller. Se linjespiller og forsvarsspillers posisjon og balanse som en del av prosessen. Også mestre situasjoner hvor angriper skal bestraffes. Aktivt sette rammer tidlig som gjør kampene enklere å lede. Tørre å ta avgjørelser. Evne å bruke hele trekanten (inngripen, bestrafning, feil sperre) for å skape forståelse for lov/ikke lov.
Forberedelser og evaluering	<ol style="list-style-type: none">1. Etablere kjennskap til lag, spillere og ledere og overføre dette til å tilpasse dette inne i egne arbeidsoppgaver.2. Plassering av banedommer ut fra linjespiller(e) og forsvarsformasjoner. Alltid innsynsbetinget. Optimalisere samarbeidet mot utgrupperte forsvarsformasjoner og to- eller flere linjespillere3. Evne til å vurdere egne prestasjoner på en kritisk måte og kunne identifisere styrker og forbedringsområder i samtaler med dommerutvikler.4. Bruke videoanalyse i evalueringsarbeidet. Dele klipp med ressurspersoner.
Teknisk bedømming	<ol style="list-style-type: none">1. Kantsituasjoner: «Rommet først», langt skritt, fot på fot.2. Angrepsfeil: «Rommet først», bevegelse før kontakt, sted for kontakt, arbeidsfordeling rundt 6-meterlinje,3. 7-meter: Sidesektor kontakt vs. dytt, ball og kroppskontroll, «klart innenfor vs. gråsoner» (vil trolig forsvinne i 2022)4. Kunne se forskjellen på når angriper og forsvarer har fordel av å bruke målfeltet og når de ikke har det.5. Skritt vs. fordel (9m/7m); evne til å se forseelsene rekkefølge. Hva skjer først? Hvordan skal spillet settes i gang igjen.6. Passivt spill: Forståelse av, kontra, ankomst, andre bølge, bytter forsvar-angrep, normal oppbygning (også «gå-håndball», forskjellige systemoppstarter, brudd, kort oppbygning. Evne å identifisere situasjonene hvor man bør blåse før den sjuende pasningen og også de situasjonene man kan blåse passivt spill direkte. Kunne identifisere spesielle situasjoner i perioder av kampene hvor angriper lag åpenbart spiller for å vinne tid. Klare å avsløre forsøk på å lage taktiske frikast hvor forsvarer ikke gjør noe galt.



Internasjonal rekruttgruppe

Mål:

Til enhver tid ha dommerpar som NHF mener har kvaliteter og potensial til å bli våre neste internasjonale dommere. Overføre dommerne til internasjonal gruppe i løpet av en treårsperiode, evt. til elitegruppene.

Sammensetning:

Inntil seks par. Dommere under 32 år som har ambisjoner om å dømme internasjonalt.

Mål:

Minst en tredjedel av hvert kjønn. Dommerne fra denne gruppen skal i utgangspunktet også utgjøre våre YRP-dommere og være våre par i en eventuell nordisk talentgruppe. Ved kandidatur skal det vurderes om når paret skal overføres internasjonal gruppe

Kompetansekrav:

Skal ha vist at de kan mestre kamper i våre høyeste serier. Skal dokumentere tid og vilje til å delta og prestere på internasjonalt nivå.

Testkrav:

- 85% er kravet for bestått engelsk regelprøve. Vil justeres ved eventuelt høyere krav internasjonalt. Testmetoder vil bli tilpasset.
- Bestå det til enhver tid gjeldende krav for fysisk test. Testmetoder vil bli tilpasset.
- Levere aktivitetslogg/treningsdagbøker på de plattformene som kreves, også internasjonalt.

Samlinger (førsesong-samling ikke inkludert):

Fire helgesamlinger i Norge, mulighet for én sammen med Internasjonal gruppe og én under internasjonal turnering.

Faglig base:

Regler	1. Være fullt oppdatert på alle regler. Det samme kreves også for gjeldene fortolkninger, retningslinjer og presisereringer
Kompleksitet og kommunikasjon	1. Ha stor forståelse av «tilnærmet lik aksjon, alltid lik reaksjon». Vise «smartness» i utfordrende situasjoner. 2. Dommere i denne gruppen skal vise at de har kvaliteter gjør at de ligger i forkant og derfor er forberedt på alle scenarioer som kan oppstå i kampene. 3. Ha evne til å kommunisere med aktørene på en slik måte at man blir respektert og forstått. Dette skal gjøre med «vennlig, men bestemt» som en klar verdi. Kunne bruke kroppsspråk som virkemiddel i salgsprosessen.
Bestrafning	1. Full forståelse av forskjellen mellom progressiv bestrafning og direkte to minutters utvisning. Ha evnen til å bruke dette som verktøy for umiddelbart å skape kontroll og også være bevisste på valgene som bør tas og konsekvensene av disse.



	<ol style="list-style-type: none">2. Evne til å identifisere situasjoner hvor rødt kort er nødvendig, ha ro og bruke tid før å få tatt riktig avgjørelse og solgt disse.3. Utvikle forståelse av situasjoner hvor bestrafning ikke er nødvendig, hvor personlighet er et riktigere verktøy å bruke, «hvordan spare bestrafning».4. Linjespiller: Kunne identifisere «nye trender» som armbruk fra linjespiller. Se linjespiller og forsvarsspillers posisjon og balanse som en del av prosessen. Også mestre situasjoner hvor angriper skal bestraffes.
Forberedelser og evaluering	<ol style="list-style-type: none">1. Legge en kampplan ut fra hva man venter. God kjennskap til lag, spillesystemer og enkeltaktører. Evaluere i etterkant for å skape referanseregister.2. Åpningsminuttene: Raskt identifisere hva slags virkemidler som trengs, «normal oppbygning vs. bratt oppbygning»3. Sluttminuttene: Ha god nok forståelse til å kunne ta de klare store avgjørelsene og identifisere de situasjonene hvor man ikke trenger å gripe inn. Identifisere situasjoner/perioder hvor «god løsning» er viktigere enn «rett avgjørelse».4. Evne til å vurdere egen prestasjon på en kritisk og reflektert måte. Kunne ta stilling til om det skal gjøre endringer i arbeidsoppgaver og spille dette inn til ansvarlig dommerutvikler.5. Gjennomføre videoanalyse i etterkant av hver kamp hvor man evner å plukke ut de viktigste elementene for prestasjonen. Dele klipp med ressurspersoner.6. Bruke EHF's retningslinjer for dømming og IHF's Rule Interpretation App, «Education center» og «Virtual Academy» aktivt.
Teknisk bedømming	<ol style="list-style-type: none">1. Full romkontroll for gjennom det til enhver tid ta korrekte avgjørelser vedrørende forsvars- eller angrepsfeil. Kunne avsløre angriper som oppsøker forsvarere og skaper «effekt» (overspilling)2. Kunne skille (lovlig) kontakt fra dytter. Også kjenne til og ha evne til å avsløre tjuvtriks forsvarere kan bruke i duellspill og gjennombruddsituasjoner.3. Passivt: Kunne identifisere spesielle situasjoner i perioder av kampene hvor angripende lag åpenbart spiller for å vinne tid. Klare å avsløre forsøk på å lage taktiske frikast hvor forsvarer ikke gjør noe galt.



Internasjonal gruppe

Mål:

Utvikle dommere så NHF fra 2025 er representert i alle seniormesterskap. NHF skal samtidig ha dommere i U-mesterskap.

Sammensetning:

Inntil sju par. IHF- og EHF-dommere, samt eventuelt EHF-kandidater.

Mål:

Fra 2025 skal det minst være ett par som er kvinner i gruppen.

Kompetansekrav for inntak:

Skal ha vist over tid at de mestrer kamper i våre høyeste serier. Skal dokumentere tid og vilje til å delta og prestere på internasjonalt nivå.

Testkrav:

- 85% er kravet for bestått regelprøve. Vil justeres ved eventuelt høyere krav internasjonalt. Testmetoder vil bli tilpasset.
- Bestå det til enhver tid gjeldende krav for fysisk test. Testmetoder vil bli tilpasset.
- Levere aktivitetslogg/treningsdagbøker på de plattformene som kreves, også internasjonalt

Samlinger (førsesong-samling ikke inkludert):

To helgesamlinger i Norge + én internasjonal.

Faglig base:

Regler	1. Være fullt oppdatert på alle regler. Det samme kreves også for gjeldene fortolkninger, retningslinjer og presisereringer
Kompleksitet og kommunikasjon	<ol style="list-style-type: none">1. Utvikle full forståelse av «tilnærmet lik aksjon, alltid lik reaksjon». Dommere i denne gruppen skal ha kvaliteter som hele tiden gjør at de ligger i forkant og derfor er forberedt på alle scenarioer som kan oppstå i kampene. De skal kunne bremse kampen før det er helt nødvendig å trekke i nødbremsen.2. Bruk av kroppsspråk og annen nonverbal kommunikasjon som virkemidler for kompleksiteten. Dommere skal mestre å lede ved å bruke alle verktøy. Utvikle teknikker å få oppmerksomhet på, uten å blåse i fløyta.3. Mental styrke og utholdenhet til å stå i sterkt press med mye påvirkning. Klare å eliminere all ytre påvirkning som en del av beslutningsprosessen. Også kunne mestre å gjennomføre uten at man hører hverandre hele tiden.4. Være «skuespillere», tilpasse temperament og kroppsspråk til hva som er den beste løsningen for kampen.



Bestrafning	<ol style="list-style-type: none">1. Full forståelse av de gjeldene kriterier og differensiering mellom de forskjellige straffningsnivåene. Skal aldri bomme på «standard-situasjoner».2. Vise stor evne til å ivareta spillernes sikkerhet. Ha forståelsen «helsefarlig spill» og «fullstendig tap av kroppskontroll» i fingerspissene.3. Evne til å avsløre overspilling og provokasjoner gjennom plassering, samarbeid og blikkteknikk.4. Linjespiller: Utvikle ferdigheter og troverdighet til å ha dette området under full kontroll fra første stund. Prioritere avgjørelser og linjelegging framfor flyt i oppbygningen av linjen.
Forberedelse og evaluering	<ol style="list-style-type: none">1. Forberedelser: Historie, systemer, enkelttaktører. Gå inn i hver kamp med klare planer om hvordan den skal løses, «kampmøter». Identifisere mulige endringer i kampklimate og være i forkant med tanke på å forebygge uønsket utvikling.2. Vurdere prestasjonen ut mot både arbeidsoppgaver og hva kampen krevder. Evne til å gjøre umiddelbare justeringer, hvis behov.3. Gjennomføre fullverdige videoanalyser av egne prestasjoner. Dele klipp med ressurspersoner både nasjonalt internasjonalt4. Bruke EHF's retningslinjer for dømming og IHF's Rule Interpretation App, «Education center» og «Virtual Academy» aktivt
Teknisk bedømming	<ol style="list-style-type: none">1. 7-meter: Tillate skudd under press, være svært nøyaktige i observasjon av treffpunkt og forsvarers bevegelse i forkant av dette.2. Angrepsfeil: Bruke angrepsfeil aktivt som et verktøy for kampløp og den preventive effekten dette kan ha på for fysisk spill.3. Kant: Kjenne til alle trender og triks, både fra angripere og forsvarere. Kunne identifisere og stoppe «små» aksjoner mot hofte og bein. Samtidig kunne se når angriper åpenbart oppsøker situasjonen.